

Работа на прыродзе — гэта яшчэ і магчымасць палюбавацца краявідамі.

ВАРТАВЫ ПРЫРОДЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Рэйд у інспектараў цягнуцца два дні. Начуюць у машыне. Спачатку, прызнаецца Іван, было цяжка прывыкнуць да новага графіка. Дый спаць у аўто не тое самае, што ў дамашнім ложку. Але праз два тыдні адаптаваўся.

З экіпіроўкі ў інспектараў бінголь, компас (хоць часцей карыстаюцца картамі на смартфон), прыборы начнога бачання, нарукнікі, аўтаматы. У групе — у яе складзе тры і больш чалавек — мінімум двое мусяць быць узброены.

— Я працую тут восем месяцаў. Прымяняць аўтамат, на шчасце, яшчэ не даводзілася. Наша галоўная зброя — слова. Размаўляем з правапарушальнікамі тактычна і ветліва. Не заўсёды, вядома, праходзіць гладка. Некаторыя пачынаюць біцца ці спрабуюць уцячы. Многія стараюцца падмануць, каб пазбегнуць адказнасці. Прыдумваюць розныя адгаворкі: забыўся, не ведаў, — дзеліцца Іван.

РЫБАКІ МАРОЗУ НЕ БАЯЦА

На кантролі — тэрыторыі, дзе найбольш часта здзяйсняюцца правапарушэнні. Адна з такіх «гарачых кропак» — Мінскае мора. Там і спыняемся. Кіроўца застаецца ў машыне, а мы кіруемся да рыбакоў.

Выходзім на лёд. Па шчырасці, я ўпершыню ў жыцці рызыкнула прагуляцца па замёрзлым вадаёме. Бо, па-першае, у дзень нашага дзяжурства раніцай было 16 градусаў марозу і таўшчыня лёду перавышала

15 сантыметраў, а па-другое — ну чаго хвалявацца, калі ў цябе такое суправаджэнне?

Інспектар правярае, ці ўсе рыбакаў па правілах. Так, для лоўлі шчупака чалавек можа выкарыстоўваць не больш за пяць прылад — ставак (ці не больш за дзесяць — для членаў Беларускага таварыства паляўнічых і рыбалоўцаў). Усе яны мусяць быць падпісаны. Пакідаць стаўкі без нагляду нельга.

Сёння ўсё ў парадку. Акрамя аднаго — не клеюе.

— Вось усё, што трапляецца на кручок, — паказвае нам мужчына рыбінку даўжынёй сантыметраў пяць.

— І доўга вы сядзець тут будзеце? — пытаюся ў рыбака і нацягваю капюшон.

— Да вечара.
— У такі мароз?
— У мяне вунь палатка стаіць, буду грэцца. Там і канфорка ёсць, каб прыгатаваць гарачанькага пясці.

КАЛІ ЧАКАЕШ У ЗАСАДЗЕ

Далей па маршруце — лягасы Пухавіцкага раёна. У канцы студзеня, калі праходзіў наш рэйд, было адкрыта паляванне на зайца і аленя. Хобі гэта не з танных. Так, за аднаго здабытага аленя ў Мінскай вобласці неабходна заплаціць 900 рублёў, а калі ён трафейны (у такіх жывёл чатыры і больш адросткаў на кожным рагу) — 1200. Але адчуець розніцу: здабыты незаконна, той жа алень абыдзецца ў 7350 рублёў.

Іван прызнаецца: раней не думаў, што ва ўгоддзях Міншчыны вядзецца столькі звяроў. Падчас рэйдаў хлопец бачыў казуль, ласёў, зайцоў, дзікоў.

Збочваем на машыне да лесу. Інспектары прыглядаюцца, ці ёсць свежыя сляды — воза, чалавека, сабакі. Калі ёсць, ідуць правярыць, што адбываецца на месцы. За дзень даводзіцца намотаць нямала кіла-

метраў. «Затое з такой работай не патаўсееш», — смяецца Іван.

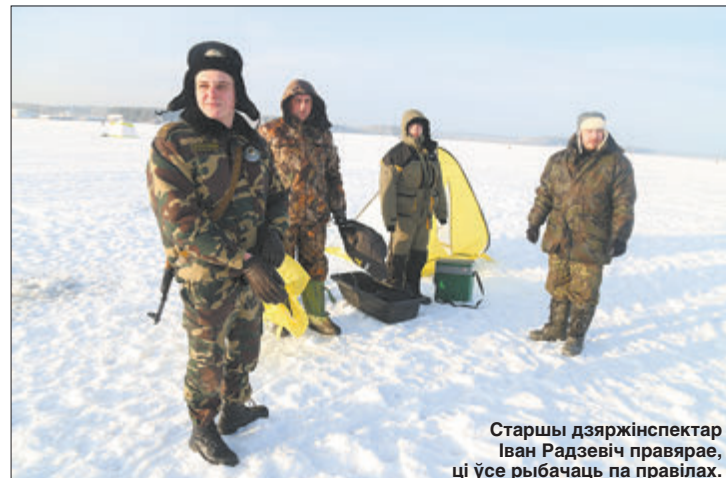
Яны з калегам, дарэчы, з некалькі дзён да нашага сумеснага рэйду затрымалі ў Смалявіцкім раёне двух браканьераў. У іх была пуцёўка на здабычу пушнога зверга, але ў кішэнях у мужчын знайшлі кулі і карчеч. Значыць, яны мелі намер падстрэліць больш буйную жывёлу, бо пры паляванні на зайца можна выкарыстоўваць толькі шрот (шарыкі дыяметрам да пяці міліметраў). Цяпер правапарушальнікам належыць выплаціць штраф — ад 20 да 50 базавых велічынь (гэта мінімум 490 рублёў).

Нярэдка інспектарам даводзіцца чакаць у засадзе. Калі паляўнічы яшчэ ў лесе, праз нейкі час абавяз-

НА ГУК БЕНЗАПІЛЫ Ў ЛЕСЕ

Выезджаючы з лесу, заўважаем мясцовых жыхароў, якія нарыхтоўваюць дрывы. Спыняемся, каб правярыць, ці ёсць на гэта адпаведныя дакументы з дазволам.

— Мы ж нічога дрэннага не робім. Наадварот, лес чысцім — звозім сухастой і паламанымі дрэвы, — інспектараў з аўтаматамі мужыкі спачатку ўспрынялі ў штыкі. Але, калі зразумелі, што гэта штатная праверка, расслабіліся. Нават разказалі пра сваю кабылу, якая «пазіравала» для некалькіх гарадскіх скульптур, што цяпер стаяць у розных кутках Беларусі.

Старшы дзяржінспектар Іван Радзевіч правярае, ці ўсе рыбакаў па правілах.

кова раздасца стрэл ці брэх сабакі. Іван успамінае, як аднаго браканьера, калі той спрабаваў уцячы, падвяла тэхніка. Мужчына ўскочыў на матацыкл, але не змог яго завесці. У бульбяным меху, які нёс паляўнічы, аказаўся вялізны капкан. Затрыманы спрабаваў апраўдацца, што хацеў здабыць бобра, але памер капкана яўна быў розлічаны на некага больш буйнога.

Іван прызнаецца: раней не думаў, што ва ўгоддзях Міншчыны вядзецца столькі звяроў. Падчас рэйдаў хлопец бачыў казуль, ласёў, зайцоў, дзікоў. «А вось мядзведзяў не сустракаў. Хоць, Кажуць, яны бываюць у лясах Лагойскага раёна».

А яшчэ інспектары натыкаюцца на... закаханыя парачкі. Усё ж такі лес — не самае лепшае месца для спатканняў.

Дакументы знайшліся. Іван пачаў расказаць, што буйныя правапарушэнні па нарыхтоўцы лесу часцей здзяйсняюць не жыхары бліжніх вёсак, а юрыдычныя асобы. Так, нека затрымалі прадстаўніка фірмы, які высякаў дрэвы і потым пастаўляў матэрыял за мяжу.

Інспектары шчыльна супрацоўнічаюць з калегамі па ахове правапарадку — следчымі, міліцыяй. За мінулы год у Мінскай вобласці ў браканьераў канфіскавалі 57 адзінак незарэгістраванай зброі.

...Бліжэй да вечара вяртаемся ў Мінск. Мы з фатографам — па дамах, а інспектары — зноў у палі. Іх рэйд скончыцца толькі а шостае вечара наступнага дня. Так што прыроду заўсёды пад пільным наглядам.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ. Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Нарыхтоўка лесу — толькі па дакументах.

Творчы падыход

НА РАБОТУ, ЯК НА СВЯТА

Хто адказвае за канцэрты ў глыбінцы?

Адны выпускнікі ўніверсітэтаў успрымаюць размякчванне ў раён як трагедыю. Іншыя — як шанец заявіць пра сябе. 26-гадовы Уладзімір БАБІЧАЎ — з апошніх. Ужо тры гады хлопец узначальвае раённы Цэнтр народнай творчасці, культуры і вольнага часу ў Дуброўне. Пад крылом маладога дырэктара — дом рамёстваў, гарадскі ДК і сельскія клубы.

Фота Ганны ЗАЙЦЕВІЧ.

На сцэне Уладзімір з сямі гадоў. Спяваў, іграў у спектаклях, танцаваў. Скончыў музычную школу па класе баяна і фартэпіяна. Займаў прызавыя месцы на розных конкурсах і фестывалях самадзейнасці. Таму ў шостым класе вырашыў, што будучая прафесія павінна быць звязана з творчасцю.

Бацькі хлопца працуюць у сельскай гаспадарцы. Тата механізатар, мама — загадчыца малочнатаварнай фермы. Марылі, каб сын стаў інжынерам. Уладзімір нават паспрабаваў паступіць на праграміста, але не хапіла аднаго бала. «Відаць, лёс», — падумаў хлопец і пайшоў у Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт культуры і мастацтваў, куды з лёгкасцю здаў экзамены.

Сам Уладзімір з вёскі Сваташыцы Дубровенскага раёна. Калі паступаў у ВНУ, браў мэтавае накіраванне, таму на

адпрацоўку вярнуўся ў раён. І з энтузіязмам узяўся за справу. Спачатку быў метадыстам у адной з устаноў культуры, а праз год узначаліў раённы Цэнтр народнай творчасці, культуры і вольнага часу.

— Для мяне важная дысцыпліна. Той, хто яе парушае, не зможа тут доўга затрымацца, — дзеліцца Уладзімір. — Некаторыя супрацоўнікі ў два разы старэйшыя за мяне, але я змогу стаць для іх аўтарытэтам. Так, я амбіцыйны, але не лічу, што гэта дрэнна.

Малады дырэктар каардынуе ўстановы культуры ў раёне: дапамагае ім арганізоўваць канцэрты, спартланды, дыска-тэкі, прадумвае бізнес-план. Вырашае праблемы з апаратурай — у парадку жывой чаргі набывае ў сельскія клубы калонкі, мікшарныя пульты, мікрафоны. Штогод Уладзімір арганізуе міжнародны фестываль песні і музыкі «Дняпроўскія галасы», куды з'язджаюцца калектывы самадзейнасці з Літвы, Польшчы, Расіі, Украіны, Славакіі. Каб завабіць жыхароў на мерапрыемствы, актыўна анансуе іх у сацыяльных сетках і вядзе ютуб-канал «Дубровеншчына культурная».

— Ідэі для канцэртаў і свят прыдумваю сам, — кажа хлопец. — Ніколі не карыстаюся інтэрнэтам, калі пішу сцэнарый. Нядаўна, напрыклад, мы праводзілі конкурс «Суперчэшча». Удзельніцам трэба было скласці оду зяцю, прыгатаваць яго любімую траву.

На гэты год планаў у дырэктара шмат. З новых задум — правесці свята варэння, свята бабульчынай хусткі. Шмат мерапрыемстваў рыхтуе да 625-годдзя Дуброўна, якое мясцовыя жыхары будуць святкаваць улетку.

І хоць у хлопца шмат адміністрацыйных абавязкаў, прызнаецца, што не можа жыць без самадзейнасці. Уладзімір вядзе ледзь не ўсе канцэрты і фестывалі ў раёне, спявае, іграе ў тэатральных пастаноўках. Цікаўлюся, якая роля яму больш блізкая.

— Мне падабаецца іграць прыгажуню. У апошнім спектаклі «Марозка» я быў Іванам. Сябе люблю, пакасавацца таксама люблю, — усміхаецца. — Я іграю станоўчых персанажаў: у мяне такі тыпаж. А вось самая нелюбімая роля, скажу пад сакрэтам, — Дзеда Мароза. Хоць яна ў мяне добра атрымліваецца (у 2012 годзе, калі вучыўся ва ўніверсітэце, на адным з конкурсаў стаў найлепшым навагоднім чараўніком Мінска), псіхалагічна гэта складана. Бо не ўсе дзіцячыя жаданні — напрыклад, зрабіць так, каб былі жывыя бацькі, — магчыма выканаць.

Паколькі выступаць даводзіцца часта, сцэнічны гардэроб ва Уладзіміра — велізарны: шэсць касцюмаў, дваццаць кашуль, шэсць пар чаравікаў, па дзесяць галыштукі і бабачак... «Артыст заўсёды павінен выглядаць добра», — тлумачыць хлопец.

Разам з творчымі калектывамі Уладзімір ездзіць на гастролях не толькі ў суседнія раёны, але і за мяжу. Напрыклад, у Дагдзе (латвійскім горадзе — пабраціме Дуброўна) бывае кожны год.

Пытаюся ў маладога дырэктара, як ён адпачывае, калі канцэрты і спектаклі — гэта яго работа. «Праводжу выхадныя з сябрамі, — расказвае хлопец. — Калі цёпла, выезджаем на прыроду. Люблю бываць у бацькоў у вёсцы. За вячэрай можам спаваць разам. Але ад работы я таксама атрымліваю асалоду».

Уладзімір — зайздросны жаніх. Кожны дзень яго сватаюць. Дубровенец з усмешкай прызнаецца: такая ўвага яго збалавала. Але на сёння хлопец выбірае кар'еру. Хоча займаць высокі пост і добра зарабляць, каб будучая сям'я была забяспечана. «Задум вельмі шмат. Не хаваю, магчыма, у будучыні пераеду ў сталіцу ці абласны цэнтр. Але пакуль я ў Дуброўне, хачу зрабіць для гэтага горада максімум магчымага».

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

Мінск—Дуброўна—Мінск.